

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/SE.2021.0029>

Uniwersytet Rzeszowski,

kontakt: auljasz@ur.edu.pl,

ORCID ID: 0000-0003-3831-4585

Sztuka Edycji 2/2021

ISSN 2084-7963 (print)

ISSN 2391-7903 (online)

s. 193–194

Adrian Uljasz

Polemika z artykułem Elżbiety Zarych

Przeczytałem z zainteresowaniem artykuł Elżbiety Zarych pt. *Leśmianowski Orient w typografii i ilustracji „Ali Baby i czterdziestu zbójców”* wydrukowany w pierwszym numerze „Sztuki Edycji” za 2020 rok (s. 53–74). Jest to wartościowa, kształcąca publikacja naukowa.

W przypisie 12 na s. 73 Autorka poddała krytyce mój artykuł zatytułowany *Świat Orientu w baśniach Bolesława Leśmiana. Wizja pisarza, odbiór czytelniczy i recepcja teatralna* („Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2016, t. 14, Folia 211, s. 378–390). Elżbieta Zarych pisze o moim tekście, odnosząc się do różnych wydań książki Leśmiana *Klechdy sezamowe*:

Wydaniami *Klechd* zajmuje się Adrian Uljasz, ale skupia się on przede wszystkim na fabule i jej przesłaniu, ponadto wymienia jedynie kilka reedycji, a niejednokrotnie w opracowaniu pojawiają się błędy (jak wskazanie na pierwsze wydanie w opracowaniu Lenicy w latach siedemdziesiątych, wówczas pojawiła się już edycja trzecia);

A. Uljasz, *Świat Orientu w baśniach Bolesława Leśmiana. Wizja pisarza, odbiór czytelniczy i recepcja teatralna*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 14 (2016), Folia 211, s. 372 i d.

Bardzo dużą nieścisłością jest podanie w przypisie błędnej informacji o numerach stron cytowanej publikacji. Mam nadzieję, że opisy bibliograficzne w innych przypisach do artykułu Elżbiety Zarych są bardziej rzetelne.

W odpowiedzi na krytykę muszę stwierdzić, że Autorka zarzuca mi, że nie podjąłem w artykule problematyki niezwiązanej z jego tematem. Elżbieta Zarych twierdzi, jakobyłem popełnił „liczne błędy” i jednocześnie wymienia tylko jeden przykład. W tekście piszę: „W latach siedemdziesiątych w Czytelniku ukazały się *Klechdy sezamowe* i *Przygody Sindbada Żeglarza*. Pierwszą książkę opracował graficznie Jan Lenica, a drugą Janusz Stanny”. Nie podaję informacji, którym kolejnym wydaniem z ilustracjami Lenicy była pierwsza edycja z lat siedemdziesiątych. Mój artykuł nie dotyczy wydań książek Leśmiana, dlatego wymieniam tylko kilka edycji. Piszę w nim o szacie graficznej książkowych edycji baśni Leśmiana na wybranych, najważniejszych przykładach, a jest to tylko niewielki, poboczny wątek artykułu. Jak mogłem popełnić „liczne błędy” w takich nielicznych i krótkich fragmentach tekstu? W ogóle nie podejmuję sprawy kolejności edycji książek Leśmiana z ilustracjami Lenicy. Mam prawo do własnej oceny i interpretacji szaty graficznej. Poza tym w tekście nie zajmuję się głównie „fabułą i jej przesłaniem”, ale też – w dużym zakresie – zgodnie z tematem artykułu odbiorem czytelniczym i recepcją teatralną baśni Bolesława Leśmiana o świecie Orientu.

Elżbieta Zarych pisze na s. 54:

[...] prawa do zbioru Leśmiana przejął Czytelnik, którego nakładem ukazało się aż siedem reedycji z ilustracjami dwojga artystów: Eugenii Różańskiej (1950, 1954) i Jana Lenicy (1959, 1968, 1973, 1978, 1983), przy czym każdorazowo nie były to reprinty, ale wersje różne pod wieloma względami.

Omawiam jako przykład jedną z tych wersji, nie pisząc, które kolejne wydanie *Klechd sezamowych* z ilustracjami Lenicy przywołuję. Nie twierdzę, że cytuję pierwszą edycję ani, co byłoby rzeczywiście błędem, że wcześniej i później nie ukazały się inne wydania *Klechd sezamowych* z szatą graficzną opracowaną przez Lenicę.

Moja publikacja jest pracą z pogranicza kulturoznawstwa i bibliologii, a nie z dziedziny historii edytorstwa. W artykule pt. *Świat Orientu w baśniach Bolesława Leśmiana. Wizja pisarza, odbiór czytelniczy i recepcja teatralna* ujmuję kwestię różnych wydań książek pisarza tylko marginalnie. Nie mogłem się skupić na problemach niezwiązanych z tematem opracowania.

Polemika z artykułem: E. Zarych, *Leśmianowski Orient w typografii i ilustracji „Ali Baby i czterdziestu zbójców”*, „Sztuka Edycji. Studia Tekstologiczne i Edytorskie” 2020, nr 1 (17): *Tekstografie. Edytorskie przestrzenie tekstu i obrazu*, pod red. M. Czerwińskiego, I. Kropidło i O. Taranek-Wolańskiej, s. 53–74